

ПРЕС КЛИПИНГ

5. октобар 2020.

НАСЛОВИ

NOVOSTI ISTRAŽUJU: Da li će naša zemlje dodatno regulisati obavljanje poslova van kancelarije(str.3)

NEĆE PLAĆATI PAUZU NA POSLU? Šta Hrvatima mogu doneti izmene Zakona o radu(str.5)

Sindikati: Oko 300 radnika na beogradskom aerodromu ostaje bez ugovora(str.6)

NOVOSTI ISTRAŽUJU: Da li će naša zemlje dodatno regulisati obavljanje poslova van kancelarije

J. Ž. SKENDERIJA

SAMO desetina od ukupnog broja radnika u Srbiji ima mogućnost da radi od kuće, iako bi većina poslodavaca bila spremna da zarad mnogobrojnih ušteda i koristi, posao organizuje upravo na ovaj način.

Činjenica je, međutim, da mnoge delatnosti i poslovi ne mogu masovno da pređu na rad na daljinu, ističe sociolog, dr Nada Novaković, naučna saradnica Instituta društvenih nauka u Beogradu.

Poslodavcima, dakle, ovi uslovi više odgovaraju jer mnogi smatraju da radnici na ovaj način dobijaju veću nesigurnost, nove troškove, trku da zadrže posao i intenzivniji rad. Na to se često nadovezuju problemi u porodici i domaćinstvu, koji najviše pogađaju zaposlene lošeg stambenog i materijalnog stanja, sa više dece i izdržavanih članova domaćinstva i one koji su na rubu društva - stari i osobe bez prihoda, invalidi, samohrani roditelji i pripadnici marginalnih grupa.

Dr Novaković smatra da je kovid 19 uneo pravi haos u naše živote i radne odnose, da je izmenjena sfera rada, ali i način porodičnog života. Po njoj su posebno promene u obrazovanju i zdravstvu višestruko i trajno delovale na ponašanje i život gotovo svih članova porodice.

- Epidemija je stvarna opasnost po zaposlene, ali i dimna zavesa koja prikriva zaoštrenu borbu kapitalističke klase i svih najamnih klasa i slojeva - kaže saradnica Instituta društvenih nauka.

Ona naglašava da je vanredno stanje, uvedeno tokom epidemije kovida 19, u osnovi prekršilo osnovne odredbe Zakona o radu, jer prema tom propisu, rad od kuće je retkost i ugovara se između poslodavca i radnika.

- Poslodavac je tom prilikom obavezan da utvrdi tačnu dužinu radnog vremena, dnevni, nedeljni i godišnji odmor, obezbedi sredstva za rad, snosi deo troškova i pravično plati taj rad. U vanrednom stanju većina prava zaposlenog su poništena, a poslodavac je diktirao uslove rada. U našem slučaju on je obavezan da bude dostupan u svako doba, čime je radno vreme postalo nedefinisano, odnosno gotovo celodnevno.

Sličnog je mišljenja i Ranka Savić, predsednica Asocijacije slobodnih i nezavisnih sindikata. Prema njenom mišljenju, da bi se radilo od kuće to mora najpre precizno propisima da se reguliše.

- Sindikati su već tražili od Ministarstva rada da se pozabavi ovim pitanjem - kaže ona. - Problemi nastali u praksi tokom vanrednog stanja upućuju nas na takav zaključak. Sadašnji Zakon o radu poznaje rad van prostorija poslodavca, ali ne i rad od kuće.

Dešavalo se, tvrdi ona, da radnicima gazda nije nadoknadio troškove papira ili tonera za štampač, da se uveće dosetio da bi trebalo odraditi neki posao, kod mnogih nisu plaćeni računi za telefon... Sve su to na prvi pogled sitnice, ali su vrlo važne kako se ne bi narušavala prava radnika.

- Prvo što je neophodno utvrditi izmenama i dopunama Zakona o radu je radno vreme, kako se ne bi dešavalo da radni dan traje unedogled - ističe Savićeva. - Za zaposlenog, posao može da bude relaksiran, ali samo ako se najpre regulišu ovi nedostaci.

POSLEDICE PO PRODUKTIVNOST

ISTRAŽIVANJE Univerziteta Stanford pokazalo je da su zaposleni koji rade od kuće čak 13 odsto produktivniji od onih koji rade u kancelariji. Rad od kuće smanjuje i troškove zakupa poslovnog prostora, kao i druge troškove poput opreme, struje, kancelarijskog materijala...

Iz ugla zaposlenog, mnogima je atraktivnije da rade od kuće, jer time smanjuju broj časova provedenih u prevozu i spremanju za odlazak na posao, a takav angažman im omogućava i relativno fleksibilno radno vreme i drugačiji tempo dnevnih radnih obaveza, što je važno za one koji imaju i dodatne porodične obaveze.

Dr Novaković te prednosti vidi, međutim, kao višestruke posledice po zaposlenog i njegovu produktivnost rada.

Zaposleni kada ne dolazi u firmu nema ni komunikaciju sa kolegama, ne samo profesionalnu, nego i privatnu. Epidemija je, po mišljenju dr Novaković, brzo, silovito i dugoročno poništila i mnogobrojna prava radnika, ali i ljudska prava uopšte - slobodu kretanja, pravo na lečenje, obrazovanje, rad i život dostojan čoveka.

- Ako zaposleni ima loše stambene uslove, a većina ih je takvih, decu malog i školskog uzrasta, pa i članove porodice o kojima se vodi posebna briga zbog bolesti, starosti i slično, onda je rad od kuće dodatni teret - smatra dr Novaković. - Njegova produktivnost je dovedena u pitanje, a dobici su samo na strani poslodavca. On štedi na sredstvima za prevoz, ulaganjima u čišćenje poslovnog prostora, sredstvima rada (od mobilnog telefona, računara, do plaćanja interneta). Stoga je sasvim opravdana inicijativa i zahtev radnika da im poslodavac plaća deo novonastalih troškova. U Švajcarskoj je to kao plaćanje simboličnog iznosa za stanarinu. U ostalim zemljama nema sličnih rešenja na delu.

Koliko se neke države ozbiljno bave radom od kuće pokazuje primer Nemačke, koja priprema zakon kojim će regulisati ovo pitanje. U Srbiji zasad niko ne razmišlja da nešto dodatno reguliše - ako bi ponovo došlo do uvođenja vanrednog stanja, verovatno će se primeniti ista, nedorečena i nepotpuna rešenja, koja smo imali u martu i aprilu.

NEĆE PLAĆATI PAUZU NA POSLU? Šta Hrvatima mogu doneti izmene Zakona o radu

Tanjug

Među predlozima izmene Zakona o radu u Hrvatskoj, na prvom mestu će se svakako naći fleksibilniji ugovori o radu na neodređeno vreme, tj. rešavanje za liberalnije uslove u kojima se ugovori o radu ubuduće mogu otkazivati.

Kasnije bi, prema najavama hrvatskog ministra rada Josipa Aladrovića, trebalo modernizovati odredbe o radu od kuće ili na daljinu, kao i mogućnost povećanja sati dopunskog rada, a sindikati i poslodavci su već najavili da oni imaju malo dužu listu želja, piše Jutarnji list.

Oko najosetljivijeg pitanja, otpuštanja, i Ministarstvo rada, kao i poslodavci, smatraju da bi upravo fleksibilniji ugovori trebalo da utiču na to da se smanjuje broj novih ugovora na određeno.

Oni su, naime, poslednjih godina u Hrvatskoj postali praktično pravilo, a prema ZOR-u bi trebalo da budu izuzetak.

Kako saznaje Jutarnji list, smatra se da bi u ZOR-u trebalo zadržati postojeći član o "radu na izdvojenom mestu rada" i uvesti novi - rad na daljinu koji bi predviđao dva modusa - privremeni rad na daljinu i stalni rad na daljinu.

U prvom slučaju omogućilo bi se radnicima da povremeno kad to žele rade izvan prostora firme, ali bi sami bili odgovorni za uslove u kojima rade. Za stalni rad na daljinu predlažu da se utvrdi neoporeziva naknada za troškove koje radnik ima u sopstvenim prostorijama i koje bi mu poslodavac onda plaćao.

Poslodavci imaju i brojne predloge za pojednostavljivanje odredbi o zakonskom uređenju radnog vremena, a među njima će ponovo na dnevni red staviti da pauza na poslu ne ulazi u radno vreme, odnosno da nije plaćena. Tražiće i da se znatno pojednostavi evidencija radnog vremena, što uključuje i prekovremeni rad, na primer uvođenjem mogućnosti definisanja paušalnog prekovremenog rada za određene kategorije radnika (pogotovo onih koji mogu da rade u fleksibilnom režimu).

Proširio bi se i krug osoba koje samostalno određuju svoje radno vreme, bile bi pojednostavljene i odredbe o godišnjim odmorima, posebno one koje se odnose na planiranje, korišćenje i plaćanje godišnjeg odmora.

HUP bi intervenisao i u članu 95. Zakona o radu definisanjem "čekanja na rad" u vanrednim okolnostima kao što je, recimo, pandemija. Predlog je da se propiše osnovica za izračunavanje naknade za "čekanje na rad", istovetna naknadi za nezaposlene, a koja bi se isplaćivala iz državnog budžeta, dakle ne bi išla na teret poslodavca.

□ Čekanje bi značilo da je radnik i dalje formalno u radnom odnosu do isteka vanrednih okolnosti. Poslodavci, uz to, predlažu i da ih država u razdoblju čekanja oslobodi doprinosa za zdravstveno i penzijsko osiguranje i drugih doprinosa kako bi se na kraju amortizovali troškovi i sačuvalo to radno mesto.

Pregovori o izmenama Zakona o radu vodiće se odsad u redovnom nedeljnom ritmu, petkom, dogovoreno je na sastanku sindikata, poslodavaca i Ministarstva rada Hrvatske u okviru novoosnovane radne grupe.

Sindikat: Oko 300 radnika na beogradskom aerodromu ostaje bez ugovora

AUTOR:

Žaklina Tatalović

Sindikat "Zajedno" najavljuje štrajk na Beogradskom aerodromu, kako kažu za N1, jer ne postoji socijalni dijalog sa poslodavcem. Rukovodstvo Vansija pre nekoliko dana obavestilo je radnike da će zbog smanjenog obima posla oko 300 njih sa ugovorima koji ističu krajem oktobra, ostati bez radnog mesta. Ponuđen je i socijalni program za one koji žele da odu dobrovoljno.

Sindikati Aerodroma Beograd najavljuju štrajk, tvrde da će raditi u okvirima zakonskih odredbi, ali da ne mogu da pređu preko toga da njihove kolege ostanu u ovakvoj situaciji na ulici.

N1: Kada kažete više od 300 ljudi će ostati bez posla - šta to znači, koliko vas ima zaposlenih i šta to znači za Aerodrom Beograd?

"Naravno da predstavlja problem, zato što su to zaposleni u operativnim delatnostima. To su ljudi koji rade na poslovima obezbeđivanja i opsluge kompleksa aerodroma, bezbednosti putnika, prtljaga i opsluge vazduhoplova", objašnjava Vesna Vilotić, predsednica sindikata "Zajedno".

Obrazloženje koje su dobili od rukovodioca je da je avio saobraćaj u smanjenom kapacitetu i da toliki broj zaposlenih ne može da se održi.

"S obzirom da ne mogu da štede na drugim stvarima, da ne mogu da štede na investicijama, to je ono što nama poslovođstvo kaže, ali da li je tako mi ne znamo... Zato što mi Koncesioni ugovor nikada nismo videli, iako smo tražili, iako je premijerka obećavala da će on u nekom momentu biti objavljen, nikada nije objavljen... Tako da - kad god se ovde pokrene nešto, izvlači se iz rukava koncesioni ugovor o kome niko od nas ništa ne zna", navodi Vilotićeva.

Predstavnici sindikata objašnjavaju da ne nailaze na razumevanje rukovodstva već duže vreme. "Četrdeset naših koleginica, koje su bile na porodijskom odsustvu, odmah su, po zatvaranju tog odsustva, dobile otkaz, iako su bile potpuno spremne da počnu da rade... Ali, ova kompanija sa njima, nažalost, nije htela da produži rad", prenosi Vilotićeva.

Dokumenta od pre dva dana pokazuju da će zaposleni morati da obavljaju dodatne poslove - na primer čišćenje toaleta i zgrade sami.

"Koordinator održavanja higijene će obezbediti kofu i brisko u svakom toaletu. Poseban brisko i kofa će biti za prostorije za boravak", navedeno je u obaveštenju.

Nezavisne institucije su utvrdile da će se kriza, koja je posledica koronavirusa, tek osetiti i da će blizu 200 hiljada ljudi ostati bez posla, kaže za N1 profesor Zoran Stojiljković.

"Vlada i provladine institucije su utvrdile da ni iz daleka neće doći do toga, istina je negde na sredini puta, jer su mere odlagale i odlagaće u svim sredinama - sem ovih koje su vezane za avioprevoz, turističke usluge i do kraja godine - a onda ćemo se suočiti sa procesom u kome će se vrlo malo izgubiti radnih mesta, gde postoji ugovor o radu na određeno i neodređeno nekoliko desetina hiljada radnih mesta, ali će se sve odraziti na onima koji su radili kratkoročno i u sivoj ekonomiji. Oni će ostati bez prihoda", ocenjuje Stojiljković, koji je i predsednik Ujedinjenih granskih sindikata "Nezavisnost".

Iz Aerodroma Beograd N1 televiziji prvo je javljeno da ćemo dobiti odgovore zbog čega se ugovori radnicima neće produžiti i zašto nude program za dobrovoljni odlazak zaposlenih, međutim kasnije nam je samo prosleđena informacija da odgovor rukovodstva ipak nećemo dobiti.